

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ» МОЗ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора, члена-
кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука**

**«РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»
У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ
ОСВІТІ УКРАЇНИ»**

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

**21-22 травня 2015 року
м. Тернопіль**

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2015

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

«Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України» (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті ректора члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука (Тернопіль, 21–22 трав. 2015 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 608 с.

Загальна лікарська підготовка» та «Крок-3 Стоматологія» інтернет-портал, що дає змогу лікарям-інтернам тренуватися в зручній для них позааудиторний час як в очній, так і в заочній частині інтернатури. Портал доступний за інтернет-адресами відповідно <http://medtest.dentaero.com/> та <http://test.dentaero.com/>

Користуватися порталом можливо за допомогою будь-якого стаціонарного чи мобільного пристрою (стаціонарні комп'ютери, ноутбуки, планшети, мобільні телефони), дровотим чи бездротовим способом під'єднання до мережі Інтернет. Забезпечується індивідуальний захищений доступ користувачів з використанням попередньої реєстрації та особистого паролю. Окремий тест включає 200 тестових завдань, випадково вибраних з бази понад 2000 тестів іспитів минулих років. В сформований варіант тесту пріоритетно включаються ті завдання, на які конкретний користувач дав помилкову відповідь під час попередніх тестувань. Таким чином, забезпечується індивідуалізація тренінгу з повторенням більш складних для користувача тем та надається можливість в будь-який момент перервати тестування і отримати проміжний результат.

Загальні результати тестування окремо по кожному користувачеві, час його активного перебування на порталі, кількість опрацьованих тестів доступні для аналізу адміністратором порталу (деканатом факультету післядипломної освіти) та можуть бути представлені у вигляді рейтингу як рівня підготовки користувачів, так і ступеню засвоєння тематичних розділів, що опановуються на відповідних кафедрах (курсах). Отже, реалізовано механізм ефективного виявлення потенційно відстаючих лікарів-інтернів, що потребують індивідуальних занять, а також визначення розділів, більш складних для опанування, з подальшим можливим перерозподілом навчального часу та покращенням їх методичного забезпечення.

Пілотне впровадження обов'язкового тренінгу з використанням інтернет-порталу в 2013 році для лікарів-інтернів, які безпосередньо перед іспитом навчалися на заочних базах стажування, показало високу ефективність як саме тренінгу, так і отриманих важелів для індивідуальної роботи з лікарями-інтернами. Встановлена виражена

кореляція між загальною кількістю опрацьованих на порталі питань та індивідуальним результатом наступного іспиту.

Висновки. Розроблена методика підготовки інтернів до тестового іспиту «Крок-3» ґрунтується на особливостях цього тесту:

- в першу чергу оцінюється рівень загального засвоєння матеріалу;

- питання валідні для всіх фахів та спеціалізації інтерна;

- більшість питань присвячена невідкладній допомозі, тактиці лікаря в екстремальних ситуаціях та діагностиці і лікуванню патології, найбільш розповсюджені в регіоні;

- кожне питання має однакову «вагу» та однаковий ліміт часу;

Для ефективного тренінгу використовуються такі методи:

- самостійна робота інтернів з загальною базою питань іспитів останніх років;

- робота з навчально-контрольною комп'ютерною програмою в академічний та позаакадемічний час;

- пілотні тести з використанням буклетів останніх років;

- робота з відібраними з загальної бази тематичними питаннями під час проходження відповідних циклів згідно з навчальною програмою інтернатури.

Література:

1. Булах І. Є. Створюємо якісний тест : [навч. посіб.] / І. Є. Булах, М. Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.

2. Досконалення змісту й технологій оцінювання якості підготовки майбутніх фахівців відповідно до вимог Європейської асоціації: Матеріали регіонального науково-практичного семінару / За ред. Г.В. Терещука. – Тернопіль: вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 160 с.

3. Федорук П.І. Адаптивні тести: статистичні методи обробки результатів тестового контролю знань // Математичні машини і системи. – 2007. – № 3, 4. – С. 122 – 138.

4. Якимець Н., Мирончук Н.М. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 160-162.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ПРОВІЗОРІВ-ТЕХНОЛОГІВ НА ФАКУЛЬТЕТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Л.О. Пучкан, Л.А. Фуклева

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Пріоритетним завданням державної освітньої програми з фармації по розвитку хіміко-фармацевтичної промислової і особливо фармацевтичної індустрії України є підготовка спеціалістів вищої кваліфікації з питань розробки та виробництва фармацевтичної продукції у відповідності із міжнародними стандартами [2, 4]. Безумовно, що тільки добре підготовлений персонал повинен працювати у пристосованих приміщеннях належного стану та мати необхідне обладнання, яке придатне для проведення повного технологічного циклу, для виробництва якісних лікарських засобів вищої якості у відповідності із вимогами GMP [1, 5].

Метою дослідження: є виявлення пріоритетних напрямків вдосконалення процесу навчання провізорів-технологів за спеціальністю «Фармацевтична технологія».

Матеріалами та методами дослідження стали: систематизація досвіду викладачів кафедри, методи викладання теоретичного та практичного курсів та пошук нових підходів до процесу навчання.

Основна частина. Сучасна концепція фармацевтичної технології базується на наступному:

- єдності норм оцінювання якості та еквівалентності лікарських засобів, які надходять до споживача, незалежно від характеру фармацевтичного виробництва та його належності;

- єдність фізичних, хімічних, біологічних основ та технологічних процесів одержання біологічно-активних речовин (субстанції), допоміжних матеріалів та власне лікарських засобів, незалежно від місця їх реалізації та виробництва, відомчої приналежності та форми власності фармацевтичного виробництва;

- єдності закономірностей, яким підпорядковані найважливіші технологічні фактори: процеси та апарати, машини та обладнання, засоби керування та контроль фармацевтичних виробництв.

Засвоєння дисципліни відбувається завдяки теоретичному та практичному курсу навчання.

Теоретичний курс базується на сучасному розвитку фармації та фармацевтичного ринку, наукових досягненнях, знаннях основних положень фундаментальних дисциплін, які надаються на лекціях, семінарських заняттях та даних, що вивчаються провізорами-інтернами при самопідготовці.

Практичний курс навчання провізорів-інтернів складається з лабораторних (практичних) та семінарських занять, самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань, тестування та ін.

На практичних заняттях інтерни засвоюють особливості виробництва біопрепаратів, лікарських форм на основі сорбентів, вивчають питання керівництва якістю продукції та технологічного контролю різних лікарських форм серійного виробництва, основні аспекти виробництва лікарських препаратів [1, 5].

Деякі заняття проводяться на базі фармацевтичного виробництва ПАТ «Віола».

Контроль знань здійснюється тестуванням провізорів-інтернів та вирішуванням ситуаційних задач, які присвячені питанням аптечної та промислової технології ліків і біотехнології.

Самостійна робота передбачає участь в обговореннях, конференціях, написанні рефератів, вирішенні ситуаційних задач, роботу у лабораторіях по засвоєнню сучасних методів технології виготовлення та контролю якості лікарських форм.

Підсумком навчання провізорів-інтернів за спеціальністю «Фармацевтична технологія», є науково-

практична конференція де заслуховують та обговорюють випускні праці, тематика яких близько пов'язана із науковою тематикою кафедри та фармацевтичних підприємств.

Висновок. Таким чином, враховуючи сучасну концепцію підготовки фахівця та досвід кафедр з теоретичної та практичної підготовки можливо підготувати спеціалістів високого рівня.

Література:

1. Директива ЄС 2005/36/ЄС. Вимоги до якісної професійної діяльності фармацевтичного працівника.

2. Закон України «Про лікарські засоби». Постанова ВР № 124/96-ВР від 04.04.96, ВР, 1996, № 22, ст. 87.

3. Наказ державної інспекції з контролю якості лікарських засобів МОЗ України № 340 від 21.09.2010 // Офіційний вісник України. – 2010. № 87. ст.3086.

4. Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р. // «Про затвердження правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках».

5. Наказ МОЗ України № 383 від 18.12.2007 «Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України».

УДК 614.23:616:378(07)

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ»

I.I. Redko, O.M. Chakmazova

Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ»

OPTIMISATION OF POSTGRADUATE TRAINING SPESIALISTS IN THE FIELD “PEDIATRICS»

I.I. Redko, E.N. Chakmazova

Zaporozhye Medical Academy of Postgraduated Education

З метою підвищення якості післядипломної освіти з педіатрії проаналізовані результати впровадження клінічних протоколів, які базуються на основі принципів науково-доказової медицини. Алгоритмізація інтеграції нових знань на практиці формалізує процеси прийняття рішень та обмежує використання теоретичних основ діагностики і патогенетичного лікування. Це вимагає більш глибоких знань лікарів з питань теоретичної медицини. Варіантом оптимізації існуючої організації післядипломної освіти є інтеграція очних та дистанційних форм навчання.

Ключові слова: клінічні протоколи, доказова медицина, підготовка фахівця.

With purpose of increasing of quality of post-graduated education on neonatology is organized analysis of results of introduction in practice clinical protocols, based on principle scientifically-evidence medicine. The algorithm of integrations of the new knowledge in practice formalizes the process a decision making and limits use an achievement of clinical pathophysiology of the perinatal period, theoretical basis of the diagnostics and pathogenesis of the treatment. It requires more thorough knowledge by doctors in the questions of theoretical medicine. Options to optimize the existing organization of postgraduate education professionals is to integrate traditional forms of work and distance learning

Keywords: clinical protocols, evidential medicine, preparation of specialist.

Вступ. В умовах демографічної кризи головними показниками якості лікувально-профілактичної роботи педіатрів є показники малюкової смертності та захворюваності. Вивчення розділу «педіатрія» на всіх етапах післядипломної освіти (інтернатура, резидентура, клінічна ординатура, підвищення кваліфікації, стажування) має велике значення. Власний клінічний досвід, який базується на сучасних, професійних знаннях, які постійно поповнюються, застосування результатів наукових та клінічних досліджень інших вчених та лікарів, впровадження в практику клінічних протоколів – є основою знань сучасних лікарів-педіатрів.

Якісний та кількісний зріст об'ємів педіатричної допомоги за останні кілька десятиліть співпав з розвитком доказової медицини, яка сприяє впровадженню нових методів лікування в практику, коли вони підтверджені високоякісними доказами та базуються на рандомізованих контрольованих дослідженнях.

Розвиток доказової медицини обумовило необхідність розробки клінічних протоколів та рекомендацій по веденню хворих з тим чи іншим захворюванням. Проведена нами

оцінка якості впровадження клінічних протоколів свідчить про відсутність системного підходу до рішення цього питання та про пряму залежність глибини впровадження їх від рівня матеріально-технічного забезпечення та загальної професійної налаштованості лікарів. Досвід роботи з лікарями-інтернами та практичними лікарями свідчить про їх недостатні знання теоретичних основ діагностичної роботи лікаря, що потребує оптимізації післядипломної освіти щодо питань підвищення якості діагностики та лікування захворювань у дітей.

Основна частина. Розробка та впровадження протоколів в Україні проводиться вже протягом останніх 10 років, а їх перегляд повинен здійснюватися згідно положенню та наказу МОЗ України кожні 5 років, це свідчить про те, що вони застарівають та втрачають свою актуальність. При цьому, застосування нових результатів клінічних досліджень, які проводяться в межах доказової медицини в клінічній практиці, гальмуються малою доступністю їх внаслідок різних причин і, в першу чергу, на рівні практичної медицини. Всі ці недоліки, з одного боку, ведуть до формалізації практичної діяльності лікарів-педіатрів, а с другого – до втрачання та дефіциту знань